

WYZNACZANIE PROMIENIA KRZYWIZNY SOCZEWKI ZA POMOCĄ PIERŚCIENI NEWTONA

65

I. ZAGADNIENIA TEORETYCZNE

Interferencja światła; wzory na minima i maksima interferencyjne. Prążki interferencyjne równego nachylenia oraz jednakowej grubości. Pierścienie Newtona - układ optyczny do obserwacji prążków Newtona.

Zasada pomiaru promienia krzywizny soczewki przy pomocy pierścieni Newtona.

II. POMIARY

1. Ustawić palnik lampy sodowej tak, aby wiązka światła wchodziła bez przeszkód do soczewki oświetlacza mikroskopu.
2. Palnik lampy sodowej włączyć do sieci poprzez dławik. **Bezpośrednie włączenie palnika do sieci 220 V spowoduje jego natychmiastowe zniszczenie!** Odczekać kilka minut, aż palnik uzyska pełną jasność.
3. Wyregulować wysokość tubusa mikroskopu nad soczewką, tak, by otrzymać ostry obraz pierścieni Newtona.
4. Wykorzystując oba przesuwki stolika mikroskopu (w kierunkach X i Y), zmierzyć średnice $D_k = 2r_k$ przynajmniej pięciu wybranych ciemnych prążków o możliwie dużych średnicach. W tym celu określić położenie stolika, gdy krzyż okularu pokrywa się z lewym i prawym oraz górnym i dolnym brzegiem pierścienia. Pomiary należy wykonać dwukrotnie dla każdego pierścienia.

III. OPRACOWANIE WYNIKÓW POMIARÓW

1. Dla k-tego prążka obliczyć średnią arytmetyczną z dwóch pomiarów położenia brzegów pierścienia (lewego, prawego, górnego, dolnego). Obliczyć promień r_k prążka.
2. Na podstawie obliczonych wartości r_k wyznaczyć promień krzywizny soczewki R ze wzoru:

$$R = \frac{r_k^2}{k\lambda}$$

gdzie: k - numer prążka, λ - długość fali (dla lampy sodowej $\lambda = 589$ nm)

3. Obliczyć średnią arytmetyczną $\bar{R}$ i jej złożoną niepewność standardową (patrz: Instrukcja ONP wzór 17)

IV. LITERATURA

H. Szydłowski - „Pracownia fizyczna” PWN Warszawa 1999, str. 388
Sz. Szczeniowski - „Fizyka doświadczalna” tom IV.